

Marianne
CEDER
VALL
HÄÄJUHLAN
SALAISUUS

MULLVALDSIN MURHAT

Suomentanut Riie Heikkilä

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Ruotsinkielinen alkuteos
Som daggen stilla kysst

Copyright © Marianne Cedervall 2018
Published by agreement with Grand Agency

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 2024

ISBN 978-951-1-47903-1

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2024

*Omistajan kirjan Evert Ericssonille,
yhdelle uskollisimmista lukijoistani.
Pastori kun on, hän ei yhtään
pidä siitä että otin kerran yhden
papin päiviltä, mutta muuten hän
suhtautuu erinomaisen myönteisesti
murha-arvoituksiin.*

Västerlövsta

Talvi 1991

Vastateroitettut luistimet liukuivat täydellisesti jäällä. Tilanne oli kaksi–kaksi, ja peli loppuisi kohta. Hän sai kiekon uudestaan, onnistui pitämään sen hallussaan ja luisteli nopein liu’uin kentän halki. Hän syötti kiekon vasemman laidan hyökkääjälle, joka syötti sen takaisin. Sitten hän tarttui tilaisuuteen ja heilautti mailaansa. Maalivahti liukui polvilleen, mikä oli virhe. Kiekko liukui patjojen välistä maaliin muutamaa sekuntia ennen kuin peliaika loppui. Tämä oli kolmas maali tänään, ja he voittivat naapurikylän joukkueen. Vastustajat lähtivät kentältä sanomatta sanaakaan. Joukkueoverit luistelivat häntä kohti ja takoivat häntä selkään. Hän oli jälleen kerran pelin kuningas.

Kun hän vihdoin tuli kotiin, talvinen pimeys oli laskeutunut jo hyvän aikaa sitten. Kotitalo oli syrjäisessä paikassa, ja sitä ympäröi joka puolelta metsä. Tähdet loistivat iltataivaalla, kuu valaisi kotipihaa. Pian hän istuutuisi illallispöytään kertomaan kaiken. Hän asettelisi suola- ja mustapippuripurkit maalipylväiksi ja käyttäisi pullonkorkkia kiekkona. Hän kertoisi perheelle onnistuneesta kylällä pelatusta matsista. Äiti olisi ylpeä. Ja varmasti isäkin, vaikkei hän milloinkaan osoittaisi sitä. Siskojen ihailuun saattoi aina luottaa.

Hän pysähtyi niille sijoilleen portin luo, tuijotti vastasatanutta lunta ja auraamatonta pihaa. Siellä täällä näkyi askelten huteria painaumia, jotka kulkivat ulkoportaille saakka. Kengänpohjat olivat suuret ja rosoiset, ja niiden jälki näkyi selvästi. Hän tiesi, kenelle jäljet kuuluivat.

Sisältä talosta kuului ääniä. Ukonpahanen se siellä huusi ja rääkyi. Äidin tyynnyttelevä ääni. Pikkusisarten levoton itku.

Hän puristi kätensä kovemmin mailan varren ympärille. Luistimet roikkuivat mailassa, jota hän kantoi hartiallaan. Vielä hetki sitten hän oli liukunut huolettomana jäällä ja noussut päivän maalikuninkaaksi. Tulevaisuus Kanadassa tai Yhdysvalloissa, se vasta olisikin jotain. Hän haluaisi mahdollisimman kauas tästä korvesta. Johonkin paikkaan, josta tuo ukonpahanen ei milloinkaan löytäisi häntä.

Hän laski mailan rappusille ja otti yhden luistimen kumpaa-kin käteen. Hän kuivaisi huolellisesti terät ja asettelisi kalleutensa sängyn alle yöksi. Luistimet olivat hienointa mitä hänellä oli. Vielä jonakin päivänä ne kiidättäisivät hänet kauas ulos suureen maailmaan, kohti kuuluisuutta ja menestystä.

Toive päästä kotiin ja istuutua rauhassa illallispyöytään oli kuin poispyyhkäisty. Hän ei pääsisikään esittelemään pelin kulkua keittiönpöydän ääressä – yhtä hyvin hän voisi mennä suoraan huoneeseensa nukkumaan. Hän voisi hiipiä alakertaan yöllä ja napata jotakin jääkaapista. Odottaa kunnes ukko samuiksi ja kaikkialla olisi taas rauhallista.

Hän liu'utti ulko-oven hiljaa auki ja hiipi eteiseen niin hiljaa kuin taisi. Äänet voimistuivat ja olivat nyt lähempänä.

Koko perhe seiso siinä, heti keittiön oven edessä. Äitiä oli lyöty kasvoihin. Lyönti ei ollut ensimmäinen. Toisesta silmäkulmasta valui verta – isä oli varmasti tarttunut siihen oikein kunnolla. Hakannut äitiä tällä kertaa oikein olan takaa. Hän katsoi nopeasti äidin kauhistuneisiin silmiin, ennen kuin isä iski uudestaan. Tällä kertaa kovempaa. Äiti vajosi maahan vai-keroiden mutta oikaisi selkensä uudestaan. Siskoista vanhempi katsoi häntä anelevasti. Uusin vauva istui siskon sylissä ja katsoi silmät suurina tapahtumia. Toinen pikkusisko oli painanut

kädet korvilleen ja puristanut silmänsä kiinni. Hän ei uskaltanut edes itkeä.

Ukonpahanen ei ollut vielääkään huomannut, että hän oli astunut ovesta sisään.

”Pysy paikallasi, ja turpa kiinni!” isä karjui perheelleen, joka seisoivat rivissä hänen edessään.

Isä veti jotakin taskustaan. Kuului pieni napsahdus. Taskusta nousi kaksiteräinen, sileä veitsi, jolla hän osoitti perhettään. Sekä äiti että isoin sisko henkäisivät äänekkäästi.

”Ei tyttöjä”, aneli äiti. ”Ei lapsiasi! Ota minut, jos on pakko!”

Kauhu kiiri vatsan lävitse. Mitä ukko oikein aikoi tehdä? Äiti työnsi pikkusiskon taakseen, niin ettei tämä näkisi mitään. Hänen pitäisi tehdä jotain. Hänen olisi pakko saada isä lopettamaan.

Ote luistimista tiukkeni, ja hän otti pari askelta eteenpäin. Enää hän ei ollut äänetön. Isä kääntyi salamannopeasti ympäri.

Mullvalds, Gotlanti

**Kaksikymmentäkuusi
vuotta myöhemmin**

1

Sunnuntaina 13. elokuuta

Anki Karlsson laski suuret vesiämpärit ylösalaisin tallin ulkopuolella olevalle kuormalavalle. Hän käänsi hanaa varmistaakseen että se tosiaan oli kiinni eikä tiputellut turhaan vettä. Kesä ei ollut ollut erityisen kuuma, mutta se oli epätavallisen kuiva. Gotlannin kunta muistutti päivittäin sekä saaren asukkaita että turisteja säästämään vettä ja huomioimaan pohjaveden huolestuttavan vähenemisen. ”Tilanne on vakava mutta ei hälyttävä”, maaherra oli sanonut jossakin yhteydessä noin kuukausi sitten. Kun Anki luki paikallisuutisia, hän ymmärsi kyllä etteivät kaikki olleet maaherran kanssa samoilla linjoilla. Moni saarelainen oli sitä mieltä, että tilanne oli nimenomaan akuutti. Keskikesästä lähtien saarella oli vallinnut sekä kastelukielto että tulentekokiello. Ankin oma kaivo ei luojan kiitos ollut ehtynyt. Hänen islanninhevosenensa Osk ja Austri saivat mitä tarvitsivatkin. Itse hän oli alkanut pohtia erilaisia keinoja käyttää vettä uudelleen. Kun aamiaismuna oli keitetty, hän säästi keittoveden sen sijaan että olisi vain heittänyt sen pois. Kaiken veden saattoi käyttää uudelleen jollakin tavalla, ja ainakin se kelpasi kasteluvodeksi. Korkeintaan neljän minuutin

suihkut eivät olleet erityisen vaativa suoritus, kuten ei myöskään sadeveden keruu, silloin harvoin kun satoi. Sadevedellä hän saattoi kastella ruusut tai vähän kostuttaa yrttimaata.

Anki työnsi päänsä avoimesta tallinovesta.

”Hyvää yötä, kamut!” hän huusi ennen kuin sammutti valot ja työnsi oven kiinni. Vastaukseksi hän sai hiljaisen hörähdyksen.

Ilman hevosia Ankin olisi epäilemättä ollut yksinäistä asua maalla. Varsinkin tähän aikaan vuodesta, kun valoisat kesäyöt olivat ohi. Elokuu alkoi olla puolessavälissä, ja se toi mukanaan armottoman syksyn pimeyden. Silti Ankin päätös toteuttaa unelmansa oli yksi parhaista asioista koko hänen elämässään.

Anki nosti katseensa mustalle taivaalle ja näki säkenöivät tähdet, jotka näkyivät selvästi täällä maalla. Kaupungin valot eivät häirinneet mahdollisuutta ihailla loputonta taivaankantta. Toki näkymä oli kaunis, varsinkin täysikuun aikaan, mutta pimeys oli todella täydellinen. Yksikään katulamppu ei valaissut Mullvaldsin pitäjää. Aluksi Anki ei ollut uskaltanut liikkua ollenkaan ulkona pimeän tultua, mutta ajan myötä hän oli tottunut. Oikeastaan hän ei edes ikävöinyt elämäänsä Tukholmassa, vaikka toisinaan pieni kaipaus nosti päätään. Laivaan hyppääminen ei ollut mikään ongelma, hankalampaa oli löytää joku pitämään huolta hevosista.

Muutama päivä sitten Anki oli saanut ihanan sähköpostiviestin rakkailta ystäviltään Lenalta, Ingegerdiltä ja Gunillalta. He ehdottivat, että Anki tulisi muutamaksi päiväksi Tukholman humuun, ja toki ajatus oli hänestä ihana. Hän pääsisi yöksi Lenan luo, teatteriliput oli jo hankittu, ja ystävykset olivat jo ehdotelleet hyviä ravintoloita ja kahviloita, samoin nostalgista kävelyä kotikonnuilla, missä heidän ystävyytensä oli kauan sitten alkanut. Kaikki kuulosti ihanalta ja Ankin teki kovasti mieli lähteä Tukholmaan, mutta hän ei keksinyt miten matka onnistuisi. Osk oli kaiken lisäksi tiineenä, ja Anki kantoi tammastaan oikein

erityistä huolta, vaikka varsan syntymään oli vielä aikaa. Astutus oli tapahtunut toukokuussa, joten pikkuvarsa syntyisi huhtitoukokuussa ensi vuonna. Ehkä hänen sittenkin kannattaisi yrittää lähteä matkaan tänä syksynä? Ensi vuonna matkaa voisi olla vielä vaikeampi järjestää.

Anki pysähtyi hetkeksi ulkoportaille hengittämään illan rai-kasta ilmaa ennen kuin laski jalkansa yksi kerrallaan saapasrenkiin. Pieni näppärä laite teki saappaiden riisumisesta huomattavasti yksinkertaisempaa, ja sen avulla hän saattoi tassutella eteiseen sukkasillaan. Hikisten saappaiden jalasta vetäminen oli ollut aikaisemmin hirvittävää taistelua.

Juuri kun Anki oli sulkenut oven takanaan, puhelin soi takataskussa.

Hän vastasi ja kiskoi samalla hankalasti tallihousut jalastaan toisella kädellä.

”Hei mummi”, rakas ääni sanoi langan toisessa päässä.

Anki ripusti housut naukaan. Paita sai odottaa. Olipa ihanaa kuulla Majan ääni! Maja oli se tytöntyllerö, hänen vanhin lapsenlapsensa, johon hän oli luonut hienon yhteyden keväällä, kun he olivat asuneet hetken saman katon alla. Tyttö ei muuttanut hänen luokseen lainkaan vapaaehtoisesti, mutta sen jälkeen teini oli lämmennyt, ja heistä oli tullut hyvät ystävät.

”Hei rakas”, Anki sanoi. ”Onpa kiva kuulla sinusta.”

He juttelivat niitä näitä. Anki sai kuulla, että koulussa meni mukiinmenevästi ja että Maja asui pääasiassa isänsä luona. Silloin tällöin hän oli äidillään, joka oli muuttanut yhteen toisen ihmisen kanssa. Äidin uusi suhde oli saanut Majan samaan aikaan vihaiseksi ja surulliseksi. He eivät pitkään aikaan olleet missään yhteydessä, mutta nyt he olivat lähentyneet uudestaan. Siitäkin huolimatta Maja oli mieluummin omassa huoneessaan vanhassa kodissaan, joka alun alkaen oli ollut koko perheen yhteinen koti.

”Etkö tulisi käymään, mummi?” hän kysyi. ”Voisimme mennä katsomaan jonkun musikaalin tai hoitaa Jennyn vauvaa tai jotain.”

Ankin tytär Jenny oli saanut kolmannen lapsen vajaa vuosi sitten – suloisen ihanuuden. Oli houkutteleva ajatus käydä tervehtimässä häntä. Jenny oli vastustanut ankarasti Ankin muuttoa Gotlantiin, ja heidän suhteensa oli ollut lievästi sanottuna jäätävä. Perhe tuntui olevan altis välirikoille, ja ehkä juuri sen takia Maja ja Anki olivat ymmärtäneet toisiaan niin hyvin. Tilannetta ei ollut erityisesti parantanut se, että Anki oli tahtomattaan sekaantunut pariin murhaan – se puolestaan oli hermostuttanut ja kiihdyttänyt Jennyä entisestään. Mutta sitten maailmaan syntyi pieni ”Gullvippan”. Jollakin tavalla pikkuinen oli tehnyt Jennystä rauhallisen ja aiempaa tasapainoisemman, ja hän oli ymmärtänyt, että hänen äitinsä halusi itse valita kuinka elämäänsä elää.

”Olisipa ihanaa tulla”, Anki sanoi. ”Ystävättärenikin toivovat että tulisin käymään. Sain juuri heiltä meiliä.”

”Tule sitten ihmeessä! Jos vietät täällä viikon, ehdit nähdä meidät kaikki.”

Anki nauroi. Hiukan väkinäisesti, kuten hän itse huomasi. Toki häntä huvitti mennä, mutta miten ihmeessä reissu olisi mahdollinen?

”Se ei tule olemaan helppoa”, hän muistutti. ”Hevoset, tiedät-hän.”

Langan toisesta päästä kuului selvästi syvä huokaus.

”Joo joo”, Maja sanoi. ”Yritän joskus toiste uudestaan. En aio antaa periksi, jos sitä kuvittelet. Vielä joskus matkustat tänne!”

Kun he olivat lopettaneet, Anki asteli suosikkipaikkaansa, saunaan, jonka hän oli napsauttanut päälle ennen tallihommia. Nyt sauna oli sopivan lämmin. Nopean suihkun jälkeen hän asettui ylimmälle lauteelle, heitti vettä kiville ja nautti kehon ympärille

kietoutuvasta höyrystä. Ajatukset vaeltelivat ympäriinsä. Menisiko hän muutamaksi päiväksi Tukholmaan? Hän voisi tavata ystävättäriään, tehdä jotain Majan kanssa ja ottaa Gullvin syliinsä. Ehkä hän menisi katsomaan Jennyn vanhempien lasten, Elvinin ja Mollyn, harrastuksia. Molly puuhasi enimmäkseen tallissa, mutta Elvin ilmeisesti pelasi käsipalloa. Miten ihmeessä hän ehtisi hoitaa kaiken parissa päivässä? Reissuun pitäisi varata kokonainen viikko, niin kuin Maja oli sanonut. Mutta kuka haluaisi ja voisi auttaa häntä hevosten kanssa? Toki Anki tunsu valtavan määrän ihmisiä pitäjistä, muttei ketään erityisen hyvin. Tryggve Fridmanin saattoi toki laskea hänen parhaiden ystäviensä joukkoon, vaikka mies oli toisinaan hyvinkin yrmeä. Hoitaisikohan Tryggve hänen hevosiaan? Sitä sopi epäillä, mutta ainahan voisi kysyä. Anki oli hoitanut Tryggven rottweileria keväällä kun tämä oli ollut ulkomailla, ja tavallaan mies oli hänelle vastapalveluksen velkaa.

Hän heitti viimeisen kerran löylyä ja pakotti itsensä sinnittelemään saunassa vielä hetken kunnes ei enää mitenkään pystynyt siihen, ja ainoa vaihtoehto oli paeta kylmään suihkuun.

Peseydyttyään hän kuivasi hiuksensa ja veti päälle puhtaat vaatteet: mustat farkut ja punaisen paidan. Punainen väri sai hänet hyvälle tuulelle, ehkä sillä olisi myönteinen vaikutus Tryggveenkin. Ehkei avun pyytäminen sittenkään ollut niin typerä idea, nyt kun hän ajatteli asiaa uudestaan.

Ulkona oli niin pimeää, että hänen piti vetää keltainen heijastinliivi ylleen kun hän pyöräili ystävänsä luo. Ainahan hän voisi vetäistä sen päältään rappusilla ennen kuin koputtaisi oveen.

Matka ei ollut pitkä, ja pian Anki jo seisoi Tryggven portilla ja ihaili miehen kaunista keltaista puutaloa. Portti kitisi tavalliseen tapansa, kun Anki työnsi sen auki. Miten Tryggve ei vieläkään ollut saanut aikaiseksi öljytä sitä?

2

Tryggve Fridman oli touhunnut puuhakkaana ja syvän keskittyneenä tilansa vanhassa panimorakennuksessa siitä lähtien kun oli palannut Mullvaldsin kirkolta päiväjumalanpalveluksesta. Kirskuvan portin ääni häiritsi häntä tänään vielä enemmän kuin tavallisesti.

”Nyt tai ei koskaan”, hän mutisi, nosti vanhan pannun puukantta ja vilkaisi sen sisältöä. Hän nyökkäsi tyytyväisenä, laski kannen takaisin paikoilleen ja ojentautui ottamaan öljykannun viereiseltä hyllyltä. Nyt portin saranat saisivat vihdoin öljyä riippumatta siitä, kuka tulija oli.

Tryggve ei ehtinyt ulos asti, kun panimorakennuksen ovi liukui auki. Putte ryntäsi esiin, heilutti häntäänsä, pompahti pari kertaa riehakkaasti ja päästi epämääräisen äännähdyksen.

”Hei Tryggve”, Anki tervehti samalla kun rapsutti Puttea korvien takaa. ”Tällaistako sinä puuhaat sunnuntai-iltana? Luulin että rauha olisi laskeutunut ja että olisin löytänyt sinut lukemasta hyvää ja kehittäväää kirjaa sen jälkeen, kun touhusit koko päivän kirkkoisäntänä.”

”Tänään ei ole se päivä”, Tryggve vastasi. ”Hyvä muuten kun tulit. Saatkin auttaa minua pitämään kiinni portista, ettei se pamahta kiinni kun nyt vihdoin päätin öljytä sen pirulaisen. En

tiedä kuinka kauan olen suunnitellut sitä. Se on kirskunut vuosikausia.”

Anki seurasi Tryggveä ja auttoi parhaansa mukaan, kun Tryggve etsi kohtaa, jossa rauta oli alkanut ruostua. Hän paineli yhä uudestaan ja uudestaan öljykannua ja kokeili vetää porttia auki ja kiinni samalla kun paksut öljypisarat putoilivat saranoiden uumeniin. Hän mutisi jotakin, josta ei saanut selvää, ja aloitti alusta. Lopulta portti liukui kiinni äänettä.

”No niin”, hän sanoi suoristaen selkensä. ”Kiitos avusta. Olet tervetullut takaisin panimorakennukseen.”

”Tässähän tulee melkein ikävä sitä kirskunaa”, nauroi Anki. ”Ja nyt et kuule ennalta, jos minä tai joku muu tulee käymään.”

”Tavallaan olet oikeassa”, myönsi Tryggve. ”Minulla on kuitenkin vielä hyvä kuuloni tallella, ja kuulen kyllä kun sorakäytävä rahisee. Sitä paitsi Putte on meistä paras pitämään vahtia. Tule, näytän sinulle yhden jutun!”

Tryggve avasi oven ja johdatti Ankin rakennukseen, jossa oli puuhaillut koko iltapäivän.

Melkein kaikilla tiloilla Gotlannissa oli asuinrakennuksen lisäksi toinen asuinrakennus, panimorakennus tai sivurakennus suorassa kulmassa itse taloon nähden. Vuosien varrella siellä oli pesty lakanoita, kuorittu vihanneksia, paloitettu sikoja, kynitty lintuja, laitettu makkaraa jouluksi ja tehty monia muita maatilan askareita. Anki nuuhkaisi ilmaa.

”Mitä oikein teet?” hän kysyi. ”Tuoksu muistuttaa... niin, mistä se itse asiassa muistuttaa? Tunnistan tuoksun mutta en vain saa päähäni mikä se on. Joulukuusi?”

”Katsopa”, Tryggve sanoi ja nosti käteensä katajanoksan. ”Täällä tuoksuu metsä ja ehkä vähäsen ginikin.”

Anki asteli eteenpäin ja vilkaisi pataan liikauttaen umpimähkää suurta puukauhaa.

”Keitätkö katajaa?” hän kysyi hämmästyneenä. ”Miksi? Et kai sinä sentään värjäisi lankaa tai muuta vastaavaa? Mm, ihana tuoksu.”

Hän kumartui padan ylle ja veti keuhkonsa täyteen tuoksua.

”En. Teen gotlantilaista sahtia, ja sitä varten pitää esimerkiksi keitellä katajaa, kunnes se pehmenee.”

”Jaahas. Ja missä roolissa kataja on?”

Tryggve osoitti työtasolla olevaa kanisteria, jossa oli hana.

”Laitan katajan tuon pohjalle”, hän selitti.

”Jännittävää!” Anki sanoi. ”Onko sinulla tapana tehdä itse sahtia? Et ole koskaan maininnut minulle mitään.”

Tryggve kohautti olkiaan.

”Toisinaan”, hän sanoi. ”Ainakin pari kertaa vuodessa. Mutta tällä kertaa sain tilauksen suuriin häihin, ja silloin tavaraa pitää tehdä reilusti.”

Tryggve oli ensin epäroinyt, kun häntä oli kysytty juomamestariksi parin viikon päästä järjestettäviin häihin. Juhla ei olisi mikään pieni yksinkertainen tilaisuus, vaan kyseessä olisivat oikein komeat ja suuret gotlantilaishäät.

”Juomamestariksi?”

”Niin. Kaadan juomaa kannuihin ja tarjoilen sitä halukkaille vieraille.”

”Mitä muuta juomassa sitten on?” Anki kysyi sekoittaen hiitaasti keitosta. ”Ei kai sentään pelkkää katajaa?”

”Ei toki. Maltaita ja humalaa, vettä ja sokeria ja lopuksi pieni ripaus hiivaa. Maltaat ovat tuolla likoamassa.” Tryggve osoitti toista astiaa. ”Tuota voit sekoittaa. Kuten huomaat, se näyttää ihan puurolta. Kun aika koittaa, kaadan varovasti mallaspuuron katajanoksien päälle. Sitten laitan vettä päälle, ja valutan nesteeseen seoksen läpi. Olen laskeskellut että sellainen sata litraa riittää.”

”Sata litraa! Kuulostaa todella paljolta.”

Tryggve nauroi hänelle.

”Kyllä se kaupaksi menee, sano minun sanoneen.”

”Mitä niille kaikille sadalle katajanoksien läpi valuneille litroille tapahtuu?”

”Sekoitan seokseen humalan ja annan olla jonkin aikaa, vähän sen mukaan kuinka kitkerää juomasta haluan. Sitten keitän sen ja otan humalan pois. Kun seos on jäähtynyt, sekoitan sokerin ja hiivan mukaan. Sitten juoma saa seistä pari viikkoa, sen jälkeen on valmista. Se valmistuu parahiksi häihin.”

”Kiva että täällä on häät”, Anki sanoi. ”Mutta tarjoillaanko tätä juomaa ruoan kanssa? Kuulostaa kummalliselta. Ei kai siitä niin hyvää tule?”

Tryggve hymyili.

”Sinä et taida tietää paljoakaan meistä gotlantilaisista, Anki Karlsson”, hän totesi. ”Meillä on hieno vanha traditio, jonka nimi on ’morsiamen katselmus’ – et varmaankaan ole kuullut puhuttavan siitä?”

Anki pudisti päätään.

”Häitä ei ole kovinkaan usein, ei ainakaan täällä Mullvaldsissa.”

”No siinä olet ehkä oikeassa. Niin, katsopas, myöhään häätöiltana paikalle saapuvat ne, joita ei ole kutsuttu varsinaisiin häihin. Väkeä tulee jopa muista pitäjistä. Hääpari näyttäytyy portailla ja vilkuttaa ikään kuin kuninkaalliset, ja siinä vaiheessa tarjoillaan juomaa ja suolaisia rinkeleitä. Kaikki hurraavat, ja sitten ilmaan ammutaan kunnialaukauksia ja raketteja.”

Tryggve asetteli keittolevyn alle pari puukalikkaa ja jätti puukannen raolleen. Tulta piti istua vahtimassa vähintään tunnin verran, ehkä Anki haluaisi olla hänen ja Putten seurana.

”Kuulostaa aivan uskomattoman juhlalliselta”, Anki sanoi. ”Romanttisen päivän kohokohta. Milloin ne häät ovat? Voisin ehkä osallistua elämäni ensimmäiseen morsiamen katselmukseen.”

Tryggve työnsi hänelle tuolin, ja he istuutuivat yksinkertaisen, kuluneen pöydän ääreen. Pöytä oli ollut samalla paikalla ainakin kaksisataa vuotta, ehkä kauemminkin. Ikkunaruuduissa oli höyryä. Padan alla palava tuli teki panimohuoneesta lämpimän ja kodikkaan, ja Anki jäi mielellään hetkeksi juttelemaan. Putte oli oikaissut itsensä Ankin jalkoihin.

Tryggve toi kaksi lasia ja hienon viskipullon, jota hän säilytti kiviseinään upotetussa kaapissa.

”Tilkka maistuu”, Anki sanoi kun Tryggve ojensi pulloa.

”Juu, totta kai voit tulla häihin illalla”, Tryggve sanoi. ”Morsiamen katselmus alkaa yleensä yhdeksän maissa. Häät järjestetään elokuun kahdeskymmenesyhdeksäs päivä, ja morsiamena on Siltbergin tytär Bengtstädén tilalta. Juoma on täydellistä häihin mennessä.”

”Siltberg”, Anki sanoi ja lasi lasinsa pöydälle sen jälkeen kun he olivat skoolanneet ja siemaisseet juomaa. ”Tarkoitatko Tittiä?”

”Titti on morsiamen äiti. Tunnetteko te toisenne?”

”Pinnallisesti vain. Hänellä on islanninhevosia, ja tapasimme keväällä Fårön-vaelluksella. Törmäsin häneen kaupungilla pari viikkoa sitten. Hän ei maininnut mitään häistä, mutta eihän minulla toisaalta ole mitään tekemistä niiden kanssa. Niin hyvin emme tunne toisiamme.”

He istuivat hetken hiljaisuuden vallitessa ja nauttivat leiskuvien ja rätisevien liekkien rauhoittavasta äänestä sekä vastakeitetyn katajan raikkaasta tuoksusta. Viski lämmitti rintaa. Oli mukavaa viettää hetki kahden Anki Karlssonin kanssa. Toisinaan nainen oli hirvittävän itsepäinen, utelias ja uskalias ja... niin, hän saattoi olla raivostuttavakin, varsinkin leikkiessään yksityisetsivää. Siitä Anki ei tiennyt paljoakaan. Tryggven oli pari kertaa ollut melkein pakko tehdä yhteistyötä Ankin kanssa, jotta hommat eivät menisi päin puuta. Hänhän tässä oli se rikospoliisi, vaikka olikin jäänyt

eläkkeelle pari vuotta sitten. Toki Ankilla oli nopea järjenjuoksu, mutta toisinaan hän saattoi olla pirun tyhmänrohkea.

”Oliko sinulla jotain asiaa?” Tryggve kysyi. ”Toki on mukava saada vieraita, mutta yleensä sinua ei näy näin illansuussa. Kainis paita, muuten.”

Anki kiemurteli ja vaihtoi asentoa. Sitten hän nojautui pöydän yli.

”Sinua on mahdoton huijata”, hän sanoi. ”Olet ihan oikeassa, minulla oli kysyttävää. Tarvitsen apua yhdessä jutussa.”

”Kakista ulos vain”, sanoi Tryggve. ”Autan mielelläni, kunhan ei tarvitse hoitaa hevosia.”

Hän hymyili Ankille. Anki nielaisi nopeasti viskisiemauksen ja tuijotti Tryggveä.

”Hevosistahan tässä on kyse, vai mitä?” Tryggve sanoi. ”Näen sen katseestasi. Haluat että hoidan niitä, koska lähdet jonnekin reissuun. Oikaise jos olen väärässä.”

”Saat kieltäytyäkin”, sanoi Anki. ”Mutta toisaalta minä hoidin Puttea kaksi viikkoa keväällä.”

”Puolitoista viikkoa”, Tryggve oikaisi. ”Tulin Espanjasta suunniteltua aikaisemmin kotiin, kuten varmaan muistat.”

Anki värisi, ja Tryggve ymmärsi mistä se johtui. Hänen paaluupäivänsä oli ollut hirveä. Poliisi oli löytänyt Visbystä tapetun toimittajan, ja murha liittyi vanhaan tapaukseen, joka oli ollut Tryggvella itselleen hyvin tärkeä.

Tryggve kaatoi kummallekin vielä sentin viskiä ja siirsi pullon sitten takaisin kaappiin. Kohtuus kaikessa.

”Okei”, hän sanoi huokaisten syvään. ”Milloin? Ja kuinka pitkän ajan? Mutta satulaan en nouse, juoskoon haassa päivisin.”

Juteltuaan hetken he sopivat mitä Tryggve tekisi hevosten kanssa. Anki kiitti avusta. Tryggve oli luvannut hänelle kokonaisen viikon: miten tässä näin oli käynyt?

He palasivat vielä kerran padan ääreen hämmentämään sitä ennen kuin lähtivät pois.

”Tiedätkö mitä olen kuullut?” Anki kysyi. ”En muista kuka tämän kertoi, mutta täällä se tuntuu ihan todelta.”

Tryggve katsoi Ankia hämmentäen hitaasti pataa ja odotti että tämä jatkaisi.

”Niin”, Anki sanoi. ”Olen kuullut, että katajan keittäminen antaa valtavasti hyvää energiaa. Se puhdistaa sekä talon että sielun. Ja täällä todellakin tuntuu tapahtuneen niin, Tryggve. Hyvää yötä ja kiitos viskistä.”

Tryggve saattoi hänet ulos. Anki halasi miestä kevyesti ennen kuin talutti pyöränsä ulos portista ja ajoi pois. Tryggve seiso pitkään kirskumattoman porttinsa edessä ja katseli kuinka pyöränvalo katosi loppukesän pimeyteen.

Maanantaina 14. elokuuta

Fredrik Svensson avasi lapsuudenkodissaan vanhan huoneensa oven ja astui sisään. Hän heitti matkalaukun sängylle ja työnsi kätensä farkkujen taskuihin. Aika oli pysähtynyt: äiti oli säästänyt kaiken. Hän oli jättänyt huoneen koskemattomaksi toiveikkaana – niin, minkä suhteen? Että hän muuttaisi takaisin kotiin, joka sijaitisi tässä jumalanhylkäämässä korvessa keskellä metsää? Ei kai äiti sellaista kuvitellut? Hänhän oli opiskellut vuosia yliopistossa ja saanut hyvän työpaikan Upsalan Metsähallituksesta metsäasiantuntijana.

Fredrik kaiveli matkalaukkaa ja otti sieltä oluen. Hän vilkaisi tölkkiä avatessaan sen. IPA oli hänelle uusi: etiketissä oli punainen polkupyörä. Hän asettui hetkeksi ikkunalle ja katseli maisemaa samalla kun tölkin sisältö katosi nopeiden kulausten saattelemana.

Oli aika tarttua toimeen. Oli aika perata lapsuutta ja siivota iäksi sotkut tästä talosta, jossa hän oli varttunut. Edes siskoilla ei ollut ollut pääsyä huoneeseen kaikkina niinä vuosina, jotka Fredrik vietti jossain muualla. Kummallista. Siitä oli reilut viisitoista vuotta kun hän oli päässyt sisään metsätieteelliseen. Tytöt eivät